

NOTHOMB, Pierre (Doornik 28 maart 1887 – Habay-la-Neuve 29 december 1966).

Studeerde tot 1910 rechten in Leuven en werd stagiair bij de latere minister **Henry Carton de Wiart**. Tijdens de Eerste Wereldoorlog groeide Nothomb, die de regering naar Le Havre was gevolgd, uit tot het boegbeeld van het **Belgisch nationalisme** en annexionisme. In 1918 was hij de oprichter en drijvende kracht van het **Comité de Politique nationale** dat, met discrete steun van buitenlandse zaken, de Belgische gebiedseisen verdedigde. Nothomb was sinds 1917 officieus verbonden aan buitenlandse zaken en na de wapenstilstand beschikte hij over een kantoor op het ministerie. Pas in het najaar van 1919 werd hij, na het zoveelste incident met Nederland, door buitenlandse zaken wandelen gestuurd.

Na afloop van de vredesconferentie belandden de nationalisten in de politieke marginaliteit. Begin 1924 werd het Comité de Politique nationale omgevormd tot de Action nationale, die zich vooral toellegde op de binnenlandse politiek. Nothomb begon een hevige flirt met het Italië van Mussolini. Bij de verkiezingen van 1925 kreeg hij, dankzij de steun van oud-minister **Jules Renkin**, de elfde plaats op de katholieke Kamerlijst in Brussel, maar hij werd niet verkozen. Nothomb en de Action nationale speelden een opvallende rol in de buitenparlementaire agitatie tegen de regering-**Prosper Poullet-Emile Vandervelde** in 1925. Eind 1927 keerde Nothomb voorgoed terug naar de **katholieke partij**. Bij de verkiezingen van 1929 werd hij op de Brusselse Kamerlijst geflankeerd door de Vlaamsgezinde christen-democraten **Emiel van Dievoet**, **Herman Vergels** en **Jan van den Eynde**, wat heel wat commentaar uitlokte bij zijn vroegere nationalistische medestanders. Toen Nothomb via het weekblad van de Action nationale liet weten dat hij ook de vernederlandsing van de Gentse universiteit aanvaardde, kwam het tot een breuk met de anderen in het nationalistische kamp.

Nothomb was van 1932 tot 1936 gemeenteraadslid in Sint-Joost-ten-Node en van 1938 tot 1958 in zijn Luxemburgse thuisbasis Habay-la-Neuve. Van 1936 tot 1965 was hij senator. Hij bleef zijn hele leven een overtuigd Belgisch nationalist: *Je suis Belge, je l'ai senti avec joie et avec orgueil*. Op het einde van de jaren 1930 kwam er een symbiose tot stand tussen de Groot-Belgische ideeën van Nothomb en de Bourgondisch-belgicistische staatsdromen van **Joris van Severen**, en beide mannen werden vrienden. In sep-

tember 1939 ondertekende Van Severen het manifest van de door Nothomb opgerichte Ligue de l'Indépendance, die de notie neutraliteit koppelde aan een autoritaire staatsinrichting. Toen Van Severen in mei 1940 werd opgepakt kwam Nothomb vergeefs tussen om de **Verdinaso**-leider vrij te laten.

WERKEN: *Le roman de 1830*, z.j.; – *La barrière belge. Essai d'histoire territoriale*, 1916; – *Etapas de nationalisme belge*, 1918; – *Notre nationalisme. But, bases, principes, méthode, programme général*, 1926.

LITERATUUR: F. Kiesel, 'Le cycle d'Olxheim ou Pierre Nothomb, chroniqueur et visionnaire', in *Revue Générale*, jg. 1 (1936), p. 19-36; – J. Beaufays, *Contribution à l'étude de l'histoire des idées politiques pendant la période allant de 1919 à 1939. Le Comité de Politique Nationale et Pierre Nothomb*, 1963; – F. Kiesel, *Pierre Nothomb*, 1965; – P. Struye, 'Pierre Nothomb, homme politique', in *Revue Générale Belge*, jg. 104 (1968), p. 69-78; – G. Bouillon, *Pour saluer Pierre Nothomb*, 1976; – *Pierre Nothomb et le nationalisme belge de 1914 à 1930* (Cahiers de l'Académie Luxembourgeoise, nouvelle série, nr. 8, 1980).

ILLUSTRATIE(S), zie: Hendrik Heyman.

MARIA DE WAELE